

صهباتی نور

خلاصه ای از تفسیر سبب البلاغ

نگارنده:

عاطفه ضیایی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

سرشناسه : ضیایی - عاطفه

عنوان و نام پدید آور: صهبای نور- عاطفه ضیایی

خلاصه ای از تفسیر نهج البلاغه

طراح جلد و صفحه آرا: نفیسه مرندی

مشخصات نشر: مشهد- دانش آور- ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۲۱۰ ص - ۱۶,۵ در ۲۳

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۲۷۳-۹-۶

وضعیت: فهرست نویسی: فیا

رده بندی: دب

تیراژ: ۱۰۰

قیمت: ۷۰۰۰ ریال

انستیتوت اسناد و کتابخانه ملی

مرکز پخش موسسه دانش آوران :

- مشهد - چهارراه مصلی - سرخس ۲۰ - پلاک ۷۷ - تلفن تماس : ۳۳۶۹۶۱۷۶ - ۰۵۱ - داخلی ۱۲

فهرست مطالب

پیشگفتار..... ۶

فصل اول: خطبه ۱۹۳

مقدمه..... ۸

بخش اول: صفات والای پرهیزکاران ۱۰

بخش دوم: برنامه شبانه پرهیزکاران ۱۹

بخش سوم: برنامه روزانه پرهیزکاران ۲۲

بخش چهارم: دوازده وصف دیگر ۲۵

بخش پنجم: وصف مهم دیگر ۳۰

سرنوشت همایون پس از شنیدن این خطبه تکان دهنده..... ۳۸

فصل دوم: نامه ۳۱

مقدمه..... ۴۲

بخش اول: عنوان نامه..... ۴۴

بخش دوم: سبب نگاشتن این نامه..... ۴۷

بخش سوم: محکم ترین وسیله نجات..... ۵۰

بخش چهارم: دل را با اندرز زنده کن..... ۵۲

بخش پنجم: رمز پیروزی استقامت است..... ۵۵

بخش ششم: وصیتم را سرسری مگیر..... ۵۹

بخش هفتم: انگیزه من در نوشتن این وصیت نامه..... ۶۲

بخش هشتم: سایه استفاده از عمر طولانی در تجارب دیگران..... ۶۶

بخش نهم: مسائل مربوط به قرآن و تعلیمات کتاب الله..... ۶۹

بخش دهم: از پیمودن راه های مشکوک بپرهیز..... ۷۱

بخش یازدهم: همه چیز از سوی اوست..... ۷۵

- بخش دوازدهم: پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله را راهنمای خود قرار ده..... ۷۷
- بخش سیزدهم: ایمان به یکتایی خداوند..... ۷۹
- بخش چهاردهم: راهیان جهان دیگر دو گروهند..... ۸۲
- بخش پانزدهم: یکسان نگرى منافع خویش و دیگران..... ۸۴
- بخش شانزدهم: خزانه دار دیگران مباش..... ۸۶
- بخش هفدهم: زاد و توشه آخرت را با دیگران بفرست!..... ۸۸
- بخش هجدهم: امروز بار خود را سبک کن!..... ۹۱
- بخش نوزدهم: درهای توبه و دعا به روی تو گشوده است..... ۹۳
- بخش بیستم: بفراغت..... ۹۸
- بخش بیست و یکم: دنیا را فریبکار و اهل آن..... ۱۰۰
- بخش بیست و دوم: نهادهای بر ركب شب و روز سوارند..... ۱۰۳
- بخش بیست و سوم: هرگز توبه پستی..... ۱۰۵
- بخش بیست و چهارم: بیست و نه درز گرانها..... ۱۰۹
- بخش بیست و پنجم: در برابر بدی ها نیکی کن..... ۱۱۷
- بخش بیست و ششم: حق دوست را ضایع مکن..... ۱۲۲
- بخش بیست و هفتم: بیست و هشت اندرز دیگر..... ۱۲۴
- بخش بیست و هشتم: رفتار حکیمانه و عادلانه با زن..... ۱۳۴
- بخش بیست و نهم: تقسیم مسئولیت ها..... ۱۳۸
- بخش سی ام: همه چیز خود را به خدا بسپار..... ۱۴۰

فصل سوم: سخنان حکیمانه

- مقدمه..... ۱۴۲
۱. حکمت ۵: علم و ادب و تفکر..... ۱۴۴
۲. حکمت ۶: حفظ اسرار و حسن رفتار..... ۱۴۶
- ۳- حکمت ۸: شگفتی های انسان..... ۱۵۰

۴. حکمت ۹: اقبال و ادبار دنیا..... ۱۵۳
۵. حکمت ۱۰: روش معاشرت با مردم..... ۱۵۵
۶. حکمت ۱۳: شکرگزاری ، راه تداوم نعمت ها..... ۱۵۷
۷. حکمت ۱۵: سرزنش گرفتاران چرا؟ ۱۵۹
۸. حکمت ۲۰: چشم پوشی از لغزش جوانمردان..... ۱۶۰
۹. حکمت ۲۴: کفاره گناهان بزرگ ۱۶۱
۱۰. حکمت ۲۵: از مهلت الهی بترس ۱۶۳
۱۱. حکمت ۳۳: افراط و تفریط ممنوع!..... ۱۶۶
۱۲. حکمت ۳۷: تشریفات زشت و زیان آور..... ۱۶۸
۱۳. حکمت ۴۰: چار نکته اخلاقی و رفتاری سرنوشت ساز..... ۱۷۰
۱۴. حکمت ۴۱: جایگاه زبان عاقل و احمق ۱۷۵
۱۵. حکمت ۴۷: چهار فضیلت مهم اخلاقی؛ صفت انسان وارسته ۱۷۸
۱۶. حکمت ۵۳: سخاوت و انانیت ۱۸۱
۱۷. حکمت ۵۷: سرمایه ی پادشاه ۱۸۳
۱۸. حکمت ۶۰: خطرات زبان ۱۸۵
۱۹. حکمت ۷۷: برو این دام بر مرغ دگر نه ای (روسی های دنیا)..... ۱۸۷
۲۰. حکمت ۹۱: راه رفع خستگی روح ۱۹۰
- لغت نامه..... ۱۹۲

مقدمه

امام علی (علیه السلام) در خطبه ۱۹۳، شرح و توضیح صفات و روحیات پرهیزکاران را بیان می‌کند، یکی از یاران امیرالمؤمنین (علیه السلام) به نام همام که مرد عابد و پرهیزکاری بود به آن حضرت عرض کرد: ای امیرالمؤمنان! پرهیزکاران را برایم آنچنان وصف کن که گویی آنها را با چشم می‌بینم. امام (علیه السلام) در پاسخ درنگ کرد و آن گاه فرمود: «يَا هَمَّامُ: اِنَّ اللّٰهَ رَاحِسُنْ فَـ «اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَالَّذِيْنَ هُمْ مُحْسِنُوْنَ». ای همام! تقوا هر پدیده‌ای که نیکی کن که خداوند با کسانی است که تقوا پیشه کنند کسی که نیکوکارند.

ولی همام به این معنی اکتفا نداشت و امام (علیه السلام) تصمیم گرفتند صفات متقین را مشروحاً بیان بازگو کنند.

حدود ۱۱۰ صفت (گویی عدد را به نام مبارک خودش انتخاب کرده است) برای پرهیزکاران بیان شده که بخش آن ناظر به صفات اخلاق فردی و بخش دیگری ناظر به اخلاق اجتماعی، فرد فانی و سالک الی الله می‌باشد.

علو شأن آنها در مباحث اعتقادی و معارف دینی و نیز مقام والای آنها از نظر گفتار و رفتار و نیز علامت‌ها و نشانه‌های شناخت اهل تقوا بیان شده است. درواقع این خطبه جامع صفات شیعه و پیروان ولایت امیرالمؤمنین علی ابن ابیطالب (علیه السلام) است.

در بخش پایانی خطبه، اشاره به این مطلب دارد که مواعظ بالغه در اهل تقوا چنان اثر دارد که حتی فرد طاقت شنیدن ندارد و ممکن است روح والای متقی از کالبد جسم فانی جدا شود و فرد قالب تهی کند که

این اتفاق د جناب همّام چنین اثری گذاشت و با شنیدن این صفات و تأثیرگذاری این کلام در روح والا مقامش صیحه ای زد و سپس جان به جان آفرین تسلیم کرد.

نکته ای که در این سؤال و جواب باید مورد دقت قرار گیرد، این است که تأمل و درنگ در آغاز پاسخ به سؤالات، ادب و ارج نهادن به هم و دانش است و آشنا کردن شنونده به اهمیت مطلب می-باشد.

www.ketab.ir